

Utlåtande Rotel X (Dnr KS 2020/331)

Tillgänglighetsanpassa Judarskogen

Motion av Linnea Vinge (SD)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jonas Naddebo anför följande.

Ärendet

Linnéa Vinge (SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionären föreslår att kommunstyrelsen ska besluta om att Stockholms stad ska utreda förutsättningarna för att tillgänglighetsanpassa promenadstigen runt sjön Judarn i Judarskogens naturreservat. Motionären menar att framkomligheten på promenadstigen runt sjön är begränsad vilket gör det svårt för personer med barnvagnar, rullatorer och rullstolar att ta sig fram. I motionen beskrivs att Judarskogen är ett kommunalt naturreservat beläget kring sjön Judarn inom Bromma stadsdelsnämndsområde. I reservatet finns gott om stigar och parkvägar och staden har iordningställt flera rastplatser och eldstäder. Runt sjön leder en två kilometer lång promenadstig som kantas av informationsskyltar om naturen och naturreservatets historia.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd och kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor.

Stadsledningskontoret konstaterar att det redan har påbörjats ett arbete med att genomföra tillgänglighetsinvesteringar i naturreservaten i Bromma stadsdelsområde inklusive Judarskogen.

Idrottsnämnden bedömer att en tillgänglighetsanpassning av promenadstigen i Judarskogen är i enlighet med idrottspolitiska programmets målsättning men att Judarskogen och promenadstigen inte ligger på idrottsmark och därmed inte inom idrottsnämndens ansvarsområde.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser positivt på att en tillgänglighetsutredning genomförs för Judarskogen på samma sätt som Bromma stadsdelsförvaltning gjort för att genomföra en tillgänglighetsutredning i Kyrksjölötens naturreservat.

Bromma stadsdelsnämnd informerar om att arbete med tillgänglighetsinventering av området är påbörjat och att kommunstyrelsen därför beaktar det arbete som redan är planerat och under genomförande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd noterar den politiska viljan att skyddade områden ska kunna besökas av fler men konstaterar att Judarskogens naturreservat ligger utanför Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämndsområde och avstår därmed från att yttra sig om det specifika förslaget.

Kungsholmens stadsdelsnämnd lyfter stadens relevanta dokument inom ämnesområdet och pekar på att dessa bör vara vägledande i eventuell utredning om att tillgänglighetsanpassa promenadstigen runt sjön Judarn.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor finner motionens ambition lovvärd och att en översyn skulle kunna ske för att enkelt avhjälpta hinder som kan åtgärdas för att få till en bättre tillgänglighet fram till rastplatserna norr om sjön.

Mina synpunkter

Stockholms stad har som inriktningsmål att öka tillgänglighet och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med berörda nämnder arbeta med att tillgängliggöra stadens naturreservat för personer med funktionsnedsättning. Jag välkomnar och konstaterar att det har påbörjats ett arbete med att genomföra tillgänglighetsinvesteringar i naturreservaten i Bromma stadsdelsnämndsområde inklusive Judarskogen.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 12 april 2021

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Jonas Naddebo

Mats Larsson

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Att kommunstyrelsen bifaller motionen

Därutöver vill vi anföra följande:

Judarskogen är ett kommunalt naturreservat beläget kring sjön Judarn i Bromma. I reservatet finns gott om stigar och parkvägar och staden har iordningställt rastplatser och eldstäder på flera platser. Runt sjön leder en två kilometer lång promenadstig som kantas av informationsskyltar om naturen och historien i naturreservatet.

Dessvärre är framkomligheten runt sjön begränsad vilket gör det svårt för personer med barnvagnar, rullatorer och rullstolar att ta sig fram. Detta trots att promenadstigen bitvis är väldigt plan. I nära anslutning till Judarskogen finns både förskolor och äldreboenden och staden borde möjliggöra för alla att utnyttja promenadstigen. Sverigedemokraterna föreslår därför att kommunstyrelsen beslutar att Stockholms stad utreder förutsättningarna för att tillgänglighetsanpassa promenadstigen runt Judarnsjön.

Remissammanställning

Ärendet

Linnéa Vinge (SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionären föreslår att kommunstyrelsen ska besluta om att Stockholms stad ska utreda förutsättningarna för att tillgänglighetsanpassa promenadstigen runt sjön Judarn i Judarskogens naturreservat. Motionären menar att framkomligheten på promenadstigen runt sjön är begränsad vilket gör det svårt för personer med barnvagnar, rullatorer och rullstolar att ta sig fram. I motionen beskrivs att Judarskogen är ett kommunalt naturreservat beläget kring sjön Judarn inom Bromma stadsdelsnämndsområde. I reservatet finns gott om stigar och parkvägar och staden har iordningställt flera rastplatser och eldstäder. Runt sjön leder en två kilometer lång promenadstig som kantas av informationsskyltar om naturen och naturreservatets historia.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd och kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad har högt ställda mål för att garantera alla som bor och verkar i Stockholm full delaktighet i samhällslivet och arbetar sedan länge med att öka tillgängligheten i staden och delaktigheten i samhället för personer med funktionsnedsättning. Arbetet med att öka tillgängligheten är en del av stadens arbete för att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål 1. *En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla*. Stockholms stads *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023* är ett styrdokument som stadens nämnder och bolagsstyrelser ska utgå från när de planerar och följer upp sitt arbete för att nå stadens mål om ett Stockholm tillgängligt för alla, där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra.

I kommunfullmäktiges budget 2020 framgår det att stadsdelsnämnderna i samarbete med idrottsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden ska arbeta med att till-

gängliggöra stadens naturreservat med rekreativa värden, samt tillgängliggöra naturreservaten för personer med funktionsnedsättning. Stadsledningskontoret kan konstatera att det redan har påbörjats ett arbete med att genomföra tillgänglighetsinvesteringar i naturreservaten i Bromma stadsdelsområde inklusive Judarskogen.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2020 följande.

Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 maj 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsförvaltningen bedömer att en tillgänglighetsanpassning av promenadstigen i Judarskogen är i enlighet med idrottspolitiska programmets målsättning om att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att ta del av friluftsliv och att komma i rörelse. Idrottsförvaltningen har positiva erfarenheter av att tillgänglighetsanpassa motionsspår, till exempel vid Stora Sköndal. Judarskogen och promenadstigen ligger dock inte på idrottsmark, utan är del av ett grönområde. Idrottsförvaltningen ser därför inte att ett tillgängliggörande av promenadstigen ligger inom idrottsnämndens ansvarsområde.

Förvaltningen bedömer att en promenadstig i Judarskogen skulle komma alla barn till godo, och i synnerhet barn med funktionsnedsättning. Förvaltningen har ingen statistik över könsfördelningen bland nyttjare av promenadstigar. Friluftsliv i allmänhet är en aktivitet som uppskattas av ett flertal medborgare av alla kön.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2020 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Särskilt uttalande gjordes av Tapani Juntunen (SD), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden verkar för att tillgängligheten i stadens natur- och kulturreservat ska öka. I stadens budget de senaste åren har det också varit tydligt att nämnderna ska arbeta för att utveckla rekreativa värden och tillgängligheten i reser-

vaten. Sedan ett år tillbaka finns en tillgänglighetsanpassad promenadslinga vid Orhem i Flatens naturreservat. Erfarenheterna i det arbetet kan tas tillvara i andra projekt i staden. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning som förvaltar reservatet ledde projektet.

Under 2018 lät Bromma stadsdelsförvaltning genomföra en tillgänglighetsutredning i Kyrksjölötens naturreservat. Utredningen har bland annat legat till grund för hur spången vid Kyrksjön utformades när den behövde upprustas. Miljöförvaltningen ser positivt på att en tillgänglighetsutredning på samma sätt genomförs i Judarskogen, men också i övriga natur- och kulturresevat.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2020 följande. Att Bromma stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på motionen.

Reservation anfördes av Anders Edin (SD), *bilaga 1*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 juli 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Bromma stadsdelsförvaltning instämmer delvis i motionärens påstående om en dålig framkomlighet på promenadvägen runt sjön, då den på vissa ställen är otillgängligt på grund av terrängen. Terrängens utformning och beskaffenhet gör dock frågan besvärlig eftersom en tillgänglighetsanpassning kan komma att innebära väl stora ingrepp i den känsliga naturen som bland annat består av DeGeermoräner. Stora ingrepp på känslig natur kan i sin tur leda till en intressekonflikt. Stadsdelsförvaltningen har som uppdrag att beakta tillgängligheten i naturreservaten Kyrksjölöten, Judarskogen samt Grimsta. Ett arbete med tillgänglighetsinventering av dessa naturreservat är påbörjat. Först ut att inventeras har naturreservatet i Kyrksjölöten varit och näst i tur är Judarskogen. Stadsdelsförvaltningens föreslår därför att kommunstyrelsen beaktar det arbete som redan är planerat och under genomförande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2020 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 juli 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Judarskogens naturreservat i Bromma Stadsdelsförvaltning bildades 1995 och är därmed Stockholms stads äldsta naturreservat. I centrum av reservatet ligger sjön Judarn och runt omkring sträcker sig löv- och barrskogar, ängsmarker och våtmarker. I området finns ett stort system av stigar med olika grad av tillgänglighet. Judarängen i nordväst samt naturreservatets östra del, nära Åkeshovs slott, bjuder på ett öppet, flackt och lättframkomligt landskap. I övrigt är terrängen till stora delar kuperad med flyttblock och berg i dagen. Ett av de övergripande målen i skötselplanen för Judarskogens naturreservat är att bevara och stärka områdets attraktion för naturundervisning och rörligt friluftsliv. Det finns även en tydlig politisk vilja att skyddade områden ska kunna besökas av fler. Även Enskede Årsta Vantörs stadsdelsförvaltning arbetar med att möjliggöra för fler besökare i ett delvis svårtillgängligt landskap med höga kultur- och naturvärden. Stadsdelsförvaltningen fokuserar här på att optimera de redan tillgängliga platserna. Då Judarskogens naturreservat ligger utanför Enskede Årsta Vantörs stadsdelsområde och rådighet saknas avstår stadsdelsförvaltningen från att yttra sig ytterligare i ärendet.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2020 följande.

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 maj 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Det pågår ett kontinuerligt arbete med att öka tillgängligheten inom Stockholms stad och *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018 – 2023* är ett styrdokument som stadens nämnder och bolagsstyrelser ska utgå från när de planerar och följer upp sitt arbete för att nå stadens mål om ett Stockholm tillgängligt för alla, där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra. Vidare finns målformuleringar om tillgänglighet till park

och natur i *Grönare Stockholm – riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden* (2017). Åtgärderna där handlar både om att skapa goda möjligheter att kunna ta sig till park och natur och om att skapa förutsättningar för funktionsnedsatta att nyttja dessa områden. Bland annat ovan nämnda dokument bör vara vägledande i eventuell utredning om att tillgänglighetsanpassa promenadstigen runt sjön Judarn.

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor

Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågors yttrande daterat den 11 maj 2020 har följande lydelse.

Rådet finner motionens ambition lovvärd. Stigen runt sjön är en så kallad naturstig där de även på sina håll finns rätt stora nivåskillnader. Delen norr om sjön är emellertid mer flack och här skulle en översyn kunna ske ifall det finns mer enkelt avhjälpta hinder som kan åtgärdas för att få till en bättre tillgänglighet fram till rastplatserna norr om sjön.

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Tapani Juntunen (SD) enligt följande.

Det är glädjande att förvaltningen ser positivt på att utreda möjligheterna att tillgänglighetsanpassa Judarskogens naturreservat. Att tillvarata erfarenheter från Flatens naturreservat är en god idé och vi instämmer i att liknande initiativ bör tas i fler av stadens natur- och kulturreservat för att öka tillgängligheten i hela Stockholm.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anders Edin (SD) enligt följande.

Att motionen tillstyrks och därutöver vill vi anför följande:

Sverigedemokraterna ser positivt på den tillgänglighetsinventering av naturreservaten som förvaltningen påbörjat i Bromma. Judarskogen är ett kommunalt naturreservat beläget kring sjön Judarn i Bromma. Runt sjön leder en två kilometer lång promenadstig som kantas av informationsskyltar om naturen och historien i naturreservatet. Dessvärre är framkomligheten runt sjön begränsad vilket gör det svårt för rullatorer och barnvagnar att ta sig fram. I nära anslutning till Judaskogen finns både förskolor och äldreboenden och staden borde möjliggöra för alla att utnyttja promenadstigen." Dessvärre är framkomligheten runt sjön begränsad vilket gör det svårt för barnvagnar, rullatorer och barnvagnar att ta sig fram. I nära anslutning till Judaskogen finns både förskolor och äldreboenden och staden borde möjliggöra för alla att utnyttja promenadstigen.